

REGUŁA FZŚ KSIĘGĄ ŻYCIA DLA FRANCISZKANÓW ŚWIECKICH

Część pierwsza: Studiujcie waszą Regułę

Spiritus movens naszej refleksji nad Regułą FZŚ są słowa Jana Pawła II z dnia 27 września 1982 r., skierowane do Rady Generalnej Franciszkańskiego Zakonu Świeckich, w cztery lata po zatwierdzeniu odnowionej Reguły: *Studiujcie, kochajcie i żyjcie wedle Waszej Reguły Franciszkańskiego Zakonu Świeckich*.

Pierwsza część naszej refleksji stara się wypełnić postulat świętego papieża, przez wnikliwą lekturę Reguły i jej studium, by odkryć zawarte w niej głębokie przesłanie ewangeliczne i franciszkańskie. Powinno ono skłonić serce franciszkanina świeckiego do większego otwarcia się na miłość Pana za wzorem św. Franciszka z Asyżu.

Druga część jest próbą wniknięcia w kolejne przesłanie papieża, by pokochać Regułę FZŚ, i jej przesłanie, oraz by kochać Boga, siebie i innych, jak nakazuje to Reguła, aż po miłość seraficką, jaką ma płonąć serce duchowego dziecka św. Franciszka z Asyżu.

Trzecia wreszcie część naszej refleksji będzie rozwinięciem papieskiej dyrektywy, być żyć Regułą, by ona faktycznie stała się księgą życia, i doświadczeniem życiowym. Rozważymy tam przyjęcie i pielęgnowanie charyzmatu św. Franciszka w sercu franciszkanina świeckiego, będące owocem wcielania w życie Reguły FZŚ.

Dociekaj i odkrywaj z pasją Regułę FZŚ

Tu rozwiniemy pierwszą z owych trzech części traktujących Regule FZŚ, i poświęconej lekturze Reguły i jej studium.

Trzeba mieć osobiście tę niepowtarzalną możliwość, spotkania się z nią, jak w czasie polowania na grubego zwierzka, oko w oko, sam na sam, by skonfrontować się z nią i jej przesłaniem. Musi ona stać się na franciszkanów świeckich prawdziwym wyzwaniem, odkryciem nowej aktywności, pasji, jak u prawdziwego poszukiwacza skarbów, by zagłębić się w jej treść, przesiać ją sitem naszego umysłu i serca, odkryć jej czyste złoto ewangelicznej i franciszkańskiej myśli, bezcenną wartość, i poddać się jej urokowi skrytego piękna, odsłoniętego teraz w jej fascynującej głębi.

Gdy bierzemy do ręki Regułę, i zaczynamy ją faktycznie czytać, a potem medytować, to możemy, i musimy, wypłynąć na jej głębię, prowadzącą nas do wielkiej zażyłości z Bogiem, na wzór św. Franciszka. Ona ma stać się dla nas niczym studnia życiodajnej wody, z której obficie zaczerpnijemy z jej ducha życia, by ustało wszelkie pragnienie szukania nasycenia w czymś innym, nazwijmy to, studniach innych duchowości, czy wspólnot religijnych. Pasja życia Regułą FZŚ, i czerpania z niej inspiracji do swojego życia, naprawdę wystarczy. Studiowanie ma być wyrazem pragnienia dogłębnego jej zrozumienia, by żyć jej głębią, a nie zadawała się brodzeniem po płyciźnie pobieżnego jej poznania. Nie chcemy zatrzymać się na jej

poznaniu, by wiedzieć, aby wiedzieć. Mamy ją odkrywać jak drogocenny skarb, zachwycić się nią, żyć nią, i nieustannie nią oddychać. Możemy to uczynić, ponieważ Reguła FZŚ jest streszczeniem Ewangelii i charyzmatu franciszkańskiego, dlatego, że jest napisana pod natchnieniem Ducha Świętego. I tylko tak należy ją odczytywać, odkrywać, cieszyć się nią, i nią żyć.

Oczywiście możemy pójść drogami interpretacjami Reguły, nawet nie czytając samej Reguły, a czytając opracowania o niej. Odbyłoby się to jednak kosztem osobistego i niepowtarzalnego spotkania z jej przesłaniem.

Po osobistym spotkaniu, i konfrontacji z Regułą, drugim krokiem w jej poznaniu i rozumieniu, jest sięgnięcie do jej komentarzy, wyjaśnień i interpretacji. Jest ich kilka w języku polskim, między innymi komentarz do Reguły Wincentego Frezzy, włoskiego kapucyna¹, czy Joachima Bara, profesora byłej uczeni ATK², dzieło Gracjana Majki³, Bédryne⁴, o. Andrzeja Barana⁵, Pittorno⁶, Michalczyka⁷, Alojzego Pańczaka⁸, a także praca zbiorowa poświęcona refleksji nad Regułami franciszkańskimi⁹. Ponadto same Konstytucje Generalne FZŚ¹⁰ są komentarzem i rozwinięciem Reguły. Niezastąpione jest jednak wzięcie do ręki samej Reguły, jej czytanie i medytowanie. Pomińcie tego pierwszego kroku byłoby wielkim błędem. Cała formacja początkowa: nowicjacka i junioracka, a także późniejsza formacja permanentna, powinny wprowadzać w rozumienie Reguły i je pogłębiać, prowadząc do faktycznego studiowania i życia Regułą.

Reguła dokumentem normatywnym

Przy lekturze odnowionej Reguły FZŚ, łatwo zauważyć, że jest ona zredagowana, jak większość dokumentów kościelnych, według pewnego schematu i kanonu. Tego typu pisma zawierają konieczne elementy, określające w naszym przypadku:

1. tożsamość wspólnoty FZŚ, czyli, czym ona w istocie jest,
2. cele, ku jakim zmierza,
3. oraz prawa i obowiązki, jako środki do osiągnięcia zamierzonych celów.

Reguła zawiera wszystkie te elementy, dając konkretne wskazania nie tylko, co do sposobu modlitwy, ale również co do sposobu zaangażowania się w życie Kościoła i

¹ W. Frezza, EWANGELICZNA FORMĄ ŻYCIA. Refleksje nad Regułą Franciszkańskiego Zakonu Świeckich, Warszawa 1985 r.

² J. Bar OFMConv., Reguła Franciszkańskiego Zakonu Świeckich, w: Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawnohistoryczny 30/3-4, 143-188 1987 r.

³ G. Majka OFMCap., Reguła i życie świeckich franciszkanów, Kraków 1990 r.

⁴ L. Bédryne, Reguła Franciszkańskiego Zakonu Świeckich, w: Leksykon duchowości franciszkańskiej, kol. 1535-1546, Kraków-Warszawa 2006 r.

⁵ A. Baran OFMCap., Duchowość franciszkanów świeckich, Lublin 2002 r.

⁶ N. Pittorno OFM, Duchowość franciszkanów świeckich. Refleksje nad Regułą Franciszkańskiego Zakonu Świeckich, Sędziszów Małopolski, 2009 r.

⁷ W. Michalczyk OFM, Reguła – Hostia ze słów Ewangelii, w: Materiały z Kapituły Narodowej Franciszkańskiego Zakonu Świeckich w Polsce, Kraków 9-11 września 1995 r., Warszawa 1995 r., s. 29-36

⁸ A. Pańczak OFM, Historia Reguł III Zakonu Franciszkańskiego, Poznań 1998 r.

⁹ Refleksje nad Regułami franciszkańskimi. Formacyjne i pastoralne aspekty Reguł franciszkańskich w 800 lat po zatwierdzeniu pierwszej Reguły św. Franciszka. Materiały z sesji naukowej. Warszawa 21 listopada 2009 r., Warszawa – Kraków 2010 r.

¹⁰ Konstytucje Generalne Franciszkańskiego Zakonu Świeckich, Kraków – Warszawa 200 r.

świata. Wymaga więc od franciszkanów świeckich dojrzałość chrześcijańskiej i ludzkiej, wyrastającej z:

1. sakramentu chrztu, a przede wszystkim z sakramentu bierzmowania, sakramentu dojrzałości chrześcijańskiej, w którym w sposób szczególny działania Duch Święty;
2. i z pragnienia naśladowania św. Franciszka w świeckim stanie ich życia.

Cała więc Reguła, w każdym fragmencie, wprost, czy nie wprost, jest przeniknięta Duchem Świętym, Duchem Ewangelii, i duchem św. Franciszka. Mówi o tym *List do wiernych* św. Franciszka (1Lw 1, 6.8.21), jak i sama Reguła FZŚ (w art. 2, 4, 11, 17, 26).

Reguła FZŚ wyrastająca z Ewangelii i doświadczenia św. Franciszka, podana w formie skodyfikowanej franciszkanom świeckim, jest życiem, kielichem ducha życia (por. Kwiatki św. Franciszka rozdz. 48), z którego mają się napić w obfitości, aż do wypełnienia, aż do nasycenia miłością, aby Bóg stał się dla nich wszystkim, jak dla św. Franciszka z Asyżu: *Bóg mój i wszystko*.

Struktura Reguły FZŚ

Treść Reguły FZŚ zawarta jest w 26 artykułach, podzielonych na trzy rozdziały:

1. Franciszkański Zakon Świeckich, art. 1 – 3,
2. Zasady życia, art. 4 – 19,
3. Życie we wspólnocie, art. 20 – 26.

Porusza ona porusza również kwestie bardziej szczegółowe, których dokładnie nie omawia, lecz odwołuje się do Konstytucji Generalnych FZŚ, mających dana kwestię wyjaśnić. Konstytucje Generalne przywołane są w Regule siedem razy.

Cel, treść i sens Reguły

Cała Reguła, podarowana Kościołowi przez niezapomnianej pamięci bł. Pawła VI, papieża, jest owocem długotrwałej, bo dwunastoletniej pracy nad jej redakcją, mającej na celu odkrycie i wyrażenie w Regule charyzmatu franciszkanów świeckich. Nie tylko chce ona wpływać, jako dokument prawny, na tych, do których jest skierowana, którzy przygotowują się do profesji Regułę, czy już ją złożyli, by nią żyć, jak tego żąda od nich Kościół. Jeszcze bardziej Reguła chce wpływać na nich przez siłę Ducha Świętego, i ducha św. Franciszka, tam obecną i ukrytą, i czekającą na serca powołane do jej przyjęcia, i dzięki niej do zdobycia świętości i zbawienia. Reguła jest również propozycją, jako jedną z wielu w Kościele, drogi do świętości, skierowanej do całego Kościoła.

Biorąc do ręki Regułę, czytając ją, a jeszcze bardziej, żyjąc nią, stajemy się wielcy, wielkością Chrystusa, Kościoła i Franciszka. Sami z siebie jesteśmy *małymi karłami na barkach olbrzymów*, a wielcy wielkością tych olbrzymów: Chrystusa, Kościoła i Franciszka, wysoko postawieni ponad przeciętny poziom życia. Jesteśmy bogatsi i lepsi od reszty świata bogactwem dziedzictwa Chrystusa, Kościoła i św. Franciszka.

Reguła FZŚ jest przeznaczona dla wszystkich serc, które Duch Święty powołuje do wejścia na tę drogę, i do przyjęcia jej wielkości. Pragnie ona wpływać na życie franciszkanów świeckich, i formować ich wedle wymagań Ewangelii i charyzmatu franciszkańskiego. Poddając się jej wielkościom, przede wszystkim zasadom życia w niej zawartym, otrzymują szansę zrealizowania celu Reguły, jakim jest osiągnięcie miłości doskonałej, miłości serafickiej, w ich świeckim stanie (por. RFZŚ¹¹ 2). Reguła może na taki cel wskazywać, dlatego, że jest:

1. streszczeniem i wykładnią Ewangelii, odczytanej i dostosowanej do potrzeb i wymagań człowieka XXI wieku, wyrażonej w języku w komunikatywny
2. streszczeniem i wyrażeniem doświadczenia św. Franciszka, i wprowadzając w nie.

Naczelne idee Reguły

Przy wnikliwej lekturze możemy zauważyć, że jej treść i przesłanie, zdają się koncentrować wokół trzech głównych idei, na których opiera się cała Reguła. Wyrastają one z Ewangelii i doświadczenia św. Franciszka. A są nimi:

1. pokuta,
2. świadectwo,
3. organizacja.

Pokuta, świadectwo i organizacja bardzo solidnym fundamentem do budowania w sobie życia duchowego, wspaniałego pałacu chrześcijańskiego i franciszkańskiego, jakim ma być życie franciszkanów świeckich. A zatem Reguła oparta na takim fundamencie udziela mocy miłości i królowania Jezusa Chrystusa w sercu franciszkanów świeckich.

Reguła wyrasta z tych trzech idei, i ciągle na nie spogląda. One są::

1. ze sobą współobecne, współistnieją,
2. wzajemnie się dopełniają,
3. motywują, to znaczy uzasadniają,
4. oraz wspomagają się.

Dlatego wykluczenie któregoś z tych trzech elementów, jest wykluczeniem wszystkich pozostałych. Skoncentrowanie się na jednym z nich, musi jednak pociągnąć za sobą akceptację pozostałych. Pokuta, świadectwo i organizacja stają się koniecznymi cnotami do odczytania Reguły i do życia nią.

Pokuta, jako przemiana wewnętrzna, zachodząca w sercu franciszkanina świeckiego, prowadzi, a raczej ma prowadzić, do dawania świadectwa o Chrystusie, Kościele i o Franciszku. Pokuta i świadectwo, nie mogą być chwilowym zachwytem, wzruszeniem i doświadczeniem. Muszą mieć swój wyraz w organizacji, w metodzie, sposobie, w formacji, będącej sposobem przekazywania charyzmatu, całkowicie wyrastającego z pokuty. Uzdalniają one serce franciszkanina świeckiego do przyjęcia wymagań Reguły, i wspólnotowej organizacji życia. Świadectwo wzywa go do trwania

11 RFZŚ – Reguła Franciszkańskiego Zakonu Świeckich.

w pokucie, oraz do wejścia do wspólnoty FZŚ, przenikniętej duchem pokuty, przyciągającej do swoich szeregów tych, którzy są powołani na tę drogę charyzmatu Franciszkowego, oraz chcą i mogą nim żyć.

I. POKUTA

Prymat ducha pokuty w Regule

Reguła jest zbiorem niezrozumiałych zasad bez całego wymiaru pokut. Duch pokuty bowiem przenika całą Regułę. Pokuta jest biblijnym, ewangelicznym i Jezusowym przesłaniem, metanoją, czyli wezwaniem do wejścia w wewnętrzną przemianę i nawrócenie serca. Idea pokuty zostaje przywołana i ukazana już na początku Reguły w zamieszczonym w niej liście św. Franciszka do *Wszystkich wiernych*. I co ciekawe, umieszczenie tego *Listu* przed właściwą treścią Reguły, sprawia, że jest wprowadzeniem do samej Reguły, jej prologiem, i swoistą preambułą.

Przesłanie *Listu* jest proste: Franciszek wzywa cały chrześcijański świat do podjęcia błogosławionej pokuty, i cieszenia się jej owocami. Wśród jej największym owoców jest działanie Ducha świętego w sercu wiernego, które Duch Święty odnawia, i od którego rozpoczyna odnowienie oblicza tej ziemi.

Ten List – prolog, umieszczony przed Regułą zdaje się być kluczem do jej zrozumienia i praktykowania. Pokuta, do której wzywa Chrystus w Ewangelii, i w św. Franciszku, zawiera w sobie moce Boże, zdolne przeniknąć i napęlić serce Duchem Świętym, który jest jedynym i właściwym duchem pokuty i Reguły.

Wezwanie do pokuty jest więc pierwszym przesłaniem Reguły, i pierwszym spojrzeniem na Regułę. Stwarza w sercu franciszkanina świeckiego przestrzeń do wzrostu i rozwoju duchowego, będąc w istocie sposobnością i zachętą do walki z własnymi wadami i grzechami, podejmowanej z motywu miłości Bożej, i pragnienia naśladowania w pokucie św. Franciszka. Tak pielęgnowana i rozwijana pokuta z pewnością przyniesie błogosławione owoce nawrócenia, mające w Regule swoją najlepszą strażniczkę i nauczycielkę życia, wyuczoną i ukształtowaną w szkole św. Franciszka z Asyżu.

Niemniej ciekawym, co *List* – prolog, jest zakończenie Reguły, a którym jest umieszczone tu błogosławieństwo św. Franciszka z jego *Testamentu*. Sam więc św. Franciszek, nasz Patriarcha i Prawodawca, zachęca nas do przyjęcia Reguły, gwarantując swoim wstawiennictwem u Trójjedynego Boga wyjednywanie potrzebnych mocy i łask do wypełniania jej wskazań. Cała więc Reguła, z jej *Listem* – prologiem, i zakończeniem – błogosławieństwem, mocno jest osadzona w pokucie, w życiu i przykładzie św. Franciszka z Asyżu.

Obraz pokuty w Regule FZŚ

Reguła kieruje wezwaniem do pielęgnowania ducha pokuty przede wszystkim do *Braci i siostr od pokuty*, prowadząc ich do uszlachetnienia cnotami naturalnymi i nadnaturalnymi. Jest ona jednak adresowana również do wszystkich katolików, osób świeckich, kobiet i mężczyzn, a także do kapłanów (por. RFZŚ 2), których Duch

Święty powoła na tę drogę do świętości. Charyzmat pokuty franciszkańskiej dopełnia w sposób naturalny stan sakramentalnego kapłaństwa, czy sakramentalnego małżeństwa, przepajając je duchem franciszkańskim, i urzeczywistniając go w życiu, tak świeckich, jak i duchownych (RFZŚ 1).

Centrum życia pokuty, wg Reguły, jest sam Chrystus, i Jego królowanie w sercu, co ma być znakiem tożsamości franciszkanina świeckiego (por. RFZŚ 4). To przez uległość Chrystusowi, i na wzór Chrystusa, franciszkanie świeccy kształtują swoje myślenie i działanie, a raczej to On kształtuje ich codzienność, w ich słabościach wzywając do doskonałego poddanie się Mu, i Jego mocy miłości (por. RFZŚ 7).

Bracia i siostry od pokuty, nie tylko naśladowują Pana za wzorem św. Franciszka, ale również naśladować Maryję, Matkę Pana, nazywaną w Regule pokorną służebnicą Pańską. Za wzorem św. Franciszka z Asyżu, mają Ją kochać, i za Jej wstawiennictwem poddawać swe pragnienia Bogu, i zanosić do Niej ufna i żywą modlitwę (RFZŚ 9).

Reguła również wymienia owoce pokuty, jakie mają przynosić *Bracia i siostry od pokuty*. Są wśród nich:

1. posłuszeństwo Bogu, Kościołowi i obowiązkowi swego stanu, i to we wszystkich okolicznościach życia, za wzorem posłuszeństwa Jezusa (por. RFZŚ 10);
2. ubóstwo, rozumiane jako należyty umiar w zaspokajaniu swoich potrzeb, oraz jako wolność od żądzy posiadania i panowania nad kimkolwiek;
3. czystość serca, przez którą w sposób wolny mogą oddać się Bogu i braciom (por. RFZŚ 12);
4. braterstwo, ujawniające się w pokorze i uprzejmości wobec innych ludzi (por. RFZŚ 13);
5. praca, będąca darem, służbą i znakiem udziału w dziele stworzenia i odkupienia (por. RFZŚ 16).

Praktyki pokutne zalecane przez Regułę

Reguła wyraźnie zobowiązuje do częstego czytania Ewangelii, i medytacji nad Ewangelią. Używa chyba najbardziej znanego wyrażenia Reguły, że franciszkanin świecki w rozmyślaniu nad Ewangelią ma przechodzić od Ewangelii do życia, i od życia do Ewangelii. Ma to go prowadzić do poznania Chrystusa i samego siebie (Por. RFZŚ 4). Modlitwa i rozważanie Ewangelii ma stać się dla niego duszą jego życia i działania (por. RFZŚ 2). Wyrazem przyłgnięcia do Chrystusa ma też być ufna modlitwa do Najświętszej Maryi Panny (RFZŚ 9).

Jest też wyraźne wskazanie do życia sakramentalnego, zwłaszcza do sakramentu pokuty i pojednania (RFZŚ 7), a przede wszystkim do uczestnictwa w Eucharystii i Liturgii Godzin (RFZŚ 5, 8).

II. ŚWIADECTWO

Jest ono celem pokuty. Reguła mówi o *Braciach i siostrach od pokuty*, jako o uformowanych chrześcijanach i franciszkanach, nazywając ich pogrzebanymi i zmartwychwstałymi w Chrystusie. Pokuta uzdalnia ich do bycia narzędziami i

świadkami Jezusa wśród ludzi. Mają świadczyć o Nim swoim życiem i słowem, w jedności z Kościołem, jak to czynił św. Franciszek z Asyżu (RFZŚ 6). W ten sposób będą budować świat bardziej braterski i ewangeliczny (RFZŚ 14), pracą (RFZŚ 16), oraz życiowymi wyborami zgodnymi z wiarą. Mają angażować się również w życiu publicznym na rzecz pokoju (RFZŚ 19) i sprawiedliwości na świecie (RFZŚ 15), poszanowania życia, ukazywania wartości małżeństwa sakramentalnego, i wychowania własnych dzieci (RFZŚ 17). Mają stawać się apostołami doskonałej radości, miłości, przebaczenia i nadziei (RFZŚ 19). Konstytucje Generalne nazwą ten rodzaj świadectwa, świadectwem środowiskowym (KG FZŚ art. 12).

Taki styl życia nakazany i podyktowany w Regule przez Kościół wymaga wielkiej dojrzałości chrześcijańskiej i ludzkiej. Do niej uzdalnia pokuta indywidualna i wspólnotowa, poszczególne serca braci i sióstr do wypełnienia stawianych im wymagań w Regule przez Kościół.

Mówiąc o życiu Regułą FZŚ powinniśmy mieć na myśli naprawdę wysoki poziom życia duchowego za wzorem św. Franciszka z Asyżu. Papież Franciszek w Adhortacji Apostolskiej *Gaudete et exultate*, przypomina nam i potwierdza, jak ważne jest dla nas dążenie do świętości, i świadczenie o niej swoim życiem. Kościół wzywa ludzi świeckich do dawania świadectwa, bez pogardy innymi, bez obnoszenia się ze swoją świętością, ale do dawania świadectwa czynami, a jeśli trzeba, także słowami, by świadczyć o Bogu, dobrym Ojcu, w duchu św. Franciszka.

III. WYMIAR ORGANIZACYJNY

W poniższej refleksji zobaczymy, że ten wymiar organizacyjny Reguły FZŚ jest nie mniej konieczny. Każde doświadczenie ludzkie, oryginalne i jednostkowe, jeśli zabraknie mu znamion instytucji, czy stałej formy wprowadzania w to doświadczenie, które będzie można odtworzyć, nie będzie możliwe do odtworzenia przez kogoś innego. Piękne idee, wzniosłe myśli, i wielkie wzruszenia bez elementu organizacyjnego i instytucjonalnego, są ulotne, będąc chwilowym przeżyciem. To właściwa zorganizowana formacja wprowadzająca w doświadczenie świętego Franciszka, i w jego charyzmat, będący darem Ducha Świętego. Ona sprawia, że jego doświadczenie przestaje być ulotne i nieuchwytnie, jak kamfora, a staje się dostępne i odtwarzalne dla jego naśladowców. Bez zorganizowanej i uporządkowanej formacji nie da się charyzmatu franciszkańskiego, i żadnego innego.

Charyzmat w postaci zorganizowanej i uporządkowanej formacji, zachwyca swoim pięknem, i może pociągać innym. Reguły FZŚ jest skodyfikowanym charyzmatem franciszkańskim, przeznaczonym dla osób świeckich. Franciszkański Zakon Świeckich jest instytucją, czyli stałą formą działania Ducha Świętego w formacji na sposób trwały, prowadząc do odtworzenia doświadczenia św. Franciszka, i uobecnienia go w świecie w życiu franciszkanina świeckiego. Na tym polega cały geniusz Ducha Świętego, że ta instytucjonalna forma, jaką jest FZŚ, jeśli będzie nieustannym wzywaniem Ducha Świętego, nigdy nie stanie się instytucją martwą i pustą. Nawet gdyby taką była, to nowe otwarcie się na działanie Ducha Świętego, przemieni serca i odnowi je Jego mocą.

Życie uporządkowane prowadzi do rozwoju duchowego

Grzech wprowadza nieład do serca ludzkiego, zamęt i zamieszanie. Jest to charakterystyczne dla człowieka nienawróconego, żyjącego w grzechach, któremu *słodko jest grzeszyć, a gorzko służyć Bogu* (por. 1Lw 2, 11). Nie ma w nim nic trwałego, ani pewnego. Jest on jak wypływająca z wulkanu lava, płynną magmą wrażeń. Nie ma nic stałego, wszystko jest przejściowe, chwilowe, tymczasowe, nieuchwytnie, bezkształtne i płynne. Tak grzech działa w ludzkim sercu, zamkniętym na Bożą łaskę, wprowadzając w nie chaos i zamieszanie. Bez właściwego porządku moralnego w sercu nie możliwe jest prowadzenie normalnego życia. Bez tzw. kręgosłupa moralnego, życie duchowe, rozłazi się jak pełzak ameba, staje się bezkształtną masą, w ciągłym ruchu, nie zaznając nigdy spokoju.

Jeśli jednak serce nawraca się do miłości Boga, zaczyna się wewnętrznie krystalizować i kształtować. Wtedy pokuta, fundamentalną zasadą życia duchowego, prowadzi do uporządkowanego życia. Pokój, wg św. Augustyna, jest owocem tego uporządkowania, jest ciszą porządku, a nawrócenie przybiera postać konkretnych cnót. Są one owocem działania Ducha Świętego i ludzkiego wysiłku: *Owoce zaś ducha jest: miłość, radość, pokój, cierpliwość, uprzejmość, dobroć, wierność, łagodność, opanowanie* (Ga 5, 22-23). Serce w pokucie zostaje ozdobione szatą łaski i uszlachetnione cnotami.

Przyjęcie prawa jest owocem nawrócenia

Uporządkowane życie duchowe i wspólnotowe jest przejawem nawrócenia. Również przejawem nawrócenia jest przyjęcie i kierowanie się w życiu prawem Bożym, dekalogiem. Ono staje się kośćcem, kręgosłupem, na którym opiera się cały rozwój duchowy. Dlatego rolę prawa w życiu człowieka można scharakteryzować, patrząc na funkcje jakie pełni:

1. usuwa chaos i zamieszanie,
2. wprowadza porządek w wymiarze osobistym i wspólnotowym,
3. zachowuje i chroni nieporządkiem,
4. strzeże wszystkiego co konieczne do życia uporządkowanego,
5. stwarza w sercu bezpieczną strefę dla właściwego rozwoju i formacji, prowadzonej wg zdrowych zasad.
6. jest wyrazem wyższej kultury duchowej, i tworzy tę kulturę.

Konieczność zachowania Reguły

Zasady Reguły wyrastają z doświadczenia św. Franciszka, i chronią jego charyzmatu, więc błędem byłoby je pomijać. Franciszkański Zakon Świeckich jest Zakonem, dosłownie prawem, czyli wspólnotą zorganizowaną i kierującą się prawem, Regułą, i innymi dokumentami jak: Konstytucje Generalne, Statuty, Rytuał, Prawo Kanoniczne.

Reguła zobowiązuje braci i siostry do stosowania właściwych zasad:

1. w praktykowaniu pokuty,

2. w dawaniu świadectwa,
3. oraz we właściwej organizacji życia wspólnotowego FZŚ.

Nie można ich pomijać, ani zmieniać. Można i trzeba je pielęgnować i zachowywać. Ilustracją tego niech stosowanie zdrowych zasad w procesie formacji wstępnej przy:

1. rozeznania powołania kandydatów do FZŚ,
2. przyjmowaniu ich do Zakonu,
3. stawianiu im wymagań koniecznych wymagań,
4. prowadzeniu formacji początkowej,
5. dopuszczeniu nowicjuszy do profesji,
6. stosowaniu rytuału w czasie obrzędów przyjęcia do zakonu i składaniu profesji,
7. czy przy organizowaniu normalnego życia wspólnoty.

Ciekawą jest kwestia rozeznania powołania do FZŚ, a mianowicie, to, że nie każdy, kto chce, może wstąpić do Trzeciego Zakonu. Kandydat musi:

1. spełnić konieczne wymagania mu stawiane przez Kościół,
2. mieć naturalne uzdolnienia do prowadzenia życia wspólnotowego,
3. oraz nadnaturalne, czyli powołanie, które jest darem Ducha Świętego.

Niemożność sprostaną powyższym wymaganiom oznacza, że kandydat nie może zostać przyjętym do Zakonu. Nie jest to segregacja, wykluczenie, czy zamykanie komuś drogi do FZŚ. Jest to rozeznanie innego powołania, które Bóg mu przeznaczył, wskazuje na inną drogę, którą powinien iść. W tym wymiarze Reguła jest strażniczką charyzmatu franciszkańskiego, jego rozeznania i realizacji.

Inną kwestią jest uchylanie się od zasad Reguły, czy wprowadzanie jakichś obcych elementów do formacji, czy życia wspólnotowego, byłoby wyrazem nieposłuszeństwa Kościołowi, i niewierności charyzmatowi franciszkańskiemu. Może to być również kreowaniem innego charyzmatu. Wierność Regule FZŚ, przejawia się:

1. w jej zrozumieniu,
2. przyjęciu
3. realizacji,
4. i zachowaniu jej w sposób najpełniejszy.

Do tego potrzebny jest fundament Reguły, owe trzy idee: pokuta, świadectwo i organizacja, koncentrujące wokół siebie wszystkie z zagadnienia Reguły. Pominięcie któregoś z nich zwykle prowadzi do wypaczeń, a zachowanie ich jest gwarancją rozwoju w sobie charyzmatu franciszkańskiego.

Wyraźną oznaką powołania i przyjęcia jest:

1. uległość wobec Ducha Świętego, powołującego na tę drogę do świętości,
2. przyjęcie dziedzictwa Franciszkańskiego Zakonu Świeckich i jego charyzmatu,
3. przyjęcie Reguły, Konstytucji, Statutów, poznanie ich i zachowanie w duchu uległości i posłuszeństwa.

Ktoś kto jest powołany do kroczenia franciszkańską drogą w FZŚ, jest do tego uzdolniony przez Ducha Świętego, i nie widzi żadnego problemu w przyjęciu prawa i wymaganiach, jakie Kościół stawia przed nim w Regule. Co więcej, uważa tak Regułę, jak i jej wymagania za pomoc. I odwrotnie, nie przyjęcie wymagań Reguły, z całą jej formacją i wymiaru organizacyjnego życia wspólnoty, byłoby oznaką braku powołania, właściwej formacji, bądź nierozpoznania jej wielkiej wartości.

Przyjęcie przez wszystkich Reguły i Konstytucji prowadzi do:

1. równości wszystkich wobec prawa,
2. wszyscy faktycznie stają się braćmi i siostrami,
3. wspólnota braci i siostr poddająca się pod działanie Ducha Świętego staje się komunią miłości, realizującą swoją tożsamość franciszkańską, i powołanie do świętości.

Zobowiązanie do zachowania Reguły wypływa przede wszystkim z miłości do Pana. Ona pozwala przyjąć zobowiązania, i wytrwać w nich. O tym zdaje się mówić Pan do Piotra, gdy mówi: *Gdy byłeś młodszy, opasywałeś się sam i chodziłeś, gdzie chciałeś. Ale gdy się zestarzejesz, wyciągniesz ręce swoje, a inny cię opasze i poprowadzi, dokąd nie chcesz* (J 21, 18). Zgoda Piotra na związanie się misją, jaką Pan mu powierzy, jest w tym kontekście wyrazem jego miłości do Pana. Tak i w naszym przypadku miłość sprawia, że wiążemy się z konkretną wspólnotą, i w niej trwamy. Ktoś, kto boi zobowiązań, bądź chce żyć bez żadnych zobowiązań, prawdopodobnie nie jest w stanie prawdziwie kochać, i kierować się miłością w życiu, a jedynie przyjemnością, i korzyścią osobistą. Może, jak najemnik, spełniać tylko i wyłącznie wymagania wygodne i bezpieczne.

Najgłębszą racją przyjęcia wymagań Reguły jest tylko i wyłącznie miłość do Chrystusa i do św. Franciszka. Ona wskaże, jak najlepiej zachować Regułę. Potrzebna jest przede wszystkim wierność tej miłości, i wytrwanie w niej aż do końca.